

Les 4

Aan het eind van deze les moet je kennen:

- de basisvorm van het lidwoord
- dagesh forte
- dagesh lene

Het lidwoord

Nu we de basis van het Hebreeuwse schrift te pakken hebben, kunnen we aan de grammatica gaan werken. We beginnen met het lidwoord.

In het Nederlands kennen we het *bepaalde lidwoord* en het *onbepaalde lidwoord*.

De bepaalde lidwoorden zijn ‘de’ en ‘het.’ We gebruiken ‘de’ voor mannelijke en vrouwelijke zelfstandig naamwoorden, en ‘het’ voor onzijdige zelfstandige naamwoorden. Dus: *de* man, *de* vrouw, maar *het* huis.

Het onbepaalde lidwoord is ‘een.’ En dit gebruiken we voor alle geslachten, dus voor zowel mannelijke, vrouwelijke en onzijdige zelfstandige naamwoorden.

Het Hebreeuws kent alleen het *bepaalde lidwoord*, en in principe maar in één vorm. Dus één bepaald lidwoord voor alle geslachten.

De basis vorm van dit lidwoord is -ה (*ha-*) met de verdubbeling van de medeklinker die daarop volgt. De verdubbeling wordt aangegeven door een punt in deze medeklinker. Zo’n punt heet dan een *dagesh forte* (harde dagesh). De letter ה zit aan het woord vastgeplakt.

In les 2 kwamen we de *dagesh lene* (zachte dagesh) al tegen. Dat is de punt in de letters ב ג ד ז ח ט . Dit zijn de zogeheten *begadkefat* letters. De punt in deze letters geeft dan de ‘harde’ uitspraak aan. Dus *b*, in plaats van *v*, en *p* in plaats van *f*.

ב kan dus betekenen *b* of *bb*. ג *g* of *gg*, enzovoort. De tekst maakt meestal vanzelf wel duidelijk of het om de dagesh forte dan wel de dagesh lene gaat.

Het *onbepaalde lidwoord* kent het Hebreeuws niet. Het maakt dus geen onderscheid tussen een vertaling ‘huis’ en ‘een huis.’

Voorbeelden

1.	בַּיִת	<i>bayiet</i>	huis, een huis	<i>dagesh lene</i>
2.	הַבַּיִת	<i>habbayiet</i>	het huis	<i>dagesh forte</i>
3.	נַעַר	<i>na'ar</i>	jongeling, een jongeling	
4.	הַנַּעַר	<i>hanna'ar</i>	de jongeling	<i>dagesh forte</i>
5.	מֶלֶךְ	<i>mèlèch</i>	koning, een koning	<i>de dubbele punt in ך is een shewa (sjewa). Daar later meer over.</i>
6.	הַמֶּלֶךְ	<i>hammèlèch</i>	de koning	<i>dagesh forte</i>

Oefeningen 3

Vertaal de volgende korte zinnnetjes. Je hebt hier ook de woorden uit de vorige les bij nodig. Er staan geen werkwoorden in deze zinnnetjes. Dat betekent meestal, dat je een vorm van het werkwoord 'zijn' moet toevoegen.

1.	אִיֵּה הַנַּעַר	<i>'ajjee hanna'ar?</i>
2.	אִיֵּה הַזָּקֵן	<i>'ajjee hazzaqeen?</i>
3.	הַזָּקֵן שָׂם	<i>hazzaqeen sjaam.</i>
4.	אִיֵּה הַבַּיִת	<i>'ajjee habbayit?</i>
5.	הַבַּיִת אָצַל הַנָּהָר	<i>habbayit eetsèl hannahaar.</i>
6.	הַשָּׂדֶה אָצַל הַנָּהָר	<i>hassadèh eetsèl hannahaar.</i>

Woordenlijst

Leer de volgende woorden; uitspraak en vertaling.

11.	שָׂדֶה	<i>sadèh</i>	veld
12.	אַיִה	<i>'ayyeh</i>	waar?
13.	אַצֵּל	<i>eetsèl</i>	(vlak)bij
14.	שָׁם	<i>sjaam</i>	daar
15.	דֶּרֶךְ	<i>dèrèch</i>	weg, straat
16.	יוֹם	<i>joom</i>	dag, (de ך heeft hier niet de klank w. Het is een zogeheten <i>mater lectionis</i> , een <i>leesmoeder</i> ; hierover in de volgende les meer).
17.	מֶלֶךְ	<i>mèlèch</i>	koning
18.	אִישׁ	<i>iesj</i>	man
19.	אִשָּׁה	<i>iesjsja</i>	vrouw
20.	דַּעַת	<i>da'at</i>	kennis